

14. Асоціація українських банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://aub.org.ua>.
15. Луців Б. Особливості ресурсного забезпечення комерційних банків України [Електронний ресурс] / Б. Луців. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vtneu/2012_2/2_2012/09Luts.pdf.

Фостяк В. В.

Теоретико-методические подходы к анализу собственного капитала банков Украины

Обоснована необхідність совершенствования методического подхода к анализу собственным капиталом банков. Охарактеризованы основные этапы анализа и оценки результатов формирования, использования и наращивания капитала банков Украины и проанализировано использование современных методов и инструментов в управлении капиталом банков на внутриванковском уровне.
Ключевые слова: капитал банка, методы и инструменты управления капиталом банков, субординированный долг, ценные бумаги.

Fostyak V. V.

Theoretical and methodological approaches to the analysis of banks' capital of Ukraine

The necessity of improving the methodological approach to the analysis of banks' own capital. The main stages of the analysis and evaluation of the formation are describes, to use and build assets of Ukrainian banks and analyzed using modern techniques and tools in the management of intra-capitalized banks in the level.

Key words: bank capital, methods and tools for managing capital banks, subordinated debt, securities.

Фостяк Віра Володимирівна – кандидат економічних наук, викладач кафедри банківської справи Львівського інституту банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ).

УДК 330.3:336:519.86

М. М. Квасній

МОДЕЛЮВАННЯ ЗАЛУЧЕННЯ РЕСУРСІВ БАНКОМ ЗА УМОВ ЇХНЬОГО ЕФЕКТИВНОГО РОЗМІЩЕННЯ

Розглянуто вдосконалення депозитної політики банку як проблему моделювання залучення ресурсів. Запропоновано динамічну модель на основі теорії виробничих функцій та інтегро-диференційних рівнянь. Побудовано

© М. М. Квасній, 2013

оптимізаційну модель залучення ресурсів за умов забезпечення встановленого рівня ліквідності, максимізації прибутку та ефективного їх розміщення. Зроблено аналіз і запропоновано алгоритм її чисельної реалізації.

Ключові слова: *ресурси, залучення, розміщення, ліквідність, гудвіл, виробнича функція, інтегро-диференціальне рівняння, оптимізаційна задача.*

Постановка і актуальність проблеми. Важливим чинником зростання обсягів депозитного ринку в Україні є зростання грошових доходів юридичних і фізичних осіб, що за умови відсутності фінансового ринку як альтернативи інвестування визначає депозитні вклади як головне джерело портфеля активів. За цих умов особлива увага звертається на фінансові аспекти діяльності банку. Забезпечення фінансової стабільності комерційного банку в сучасних умовах базується на використанні механізму банківського менеджменту, складовою якого є депозитна політика банку. Відповідно, ефективність управління та функціонування банку значною мірою визначається ефективністю реалізації депозитної політики.

Кожен банк як суб'єкт депозитного ринку намагається реалізувати свої інтереси за умови врахування впливу депозитної політики центрального банку і конкретних умов функціонування депозитного ринку. Депозитна політика комерційного банку спрямована на оптимізацію витрат на залучення коштів на депозитному ринку за умови їхнього ефективного використання. Але зростання частки дорогих депозитних інструментів призводить до зростання процентних витрат, з іншого боку, висока питома вага низькооплачуваних ресурсів сприяє підвищенню рентабельності, але призводить до зниження рівня ліквідності балансу банку [1]. Тому кожний банк в умовах нестабільної економічної ситуації ставить перед собою завдання: розробити стратегію залучення ресурсів на основі управління кредитно-депозитними ставками з метою отримання прибутку і забезпечення зростання ринкової вартості установи. У зв'язку з цим питання формування та реалізації депозитної політики є завжди актуальним і потребує постійного дослідження.

Аналіз останніх досліджень. Зокрема, проблеми депозитної діяльності в контексті формування збережень і інвестицій розглядали А. Сміт, Дж. С. Мілль, Д. Рікардо, Дж. М. Кейнс, Дж. Хікс, Ф. Мишкін та ін. [1; 2]. Проблемам формування ефективної депозитної політики комерційних банків присвячені роботи вітчизняних учених, зокрема, В. Вігінського, А. Гальчинського, О. Дзюбюка, О. Заруби, І. Лютого, А. Мороза, А. Пересади, М. Савлука, О. Васюренка та ін. [3; 4]. Проте депозитна політика включає низку напрямів, які змінюються в часі: аналіз ринку з визначенням цільових сегментів для мінімізації депозитного ризику, мінімізацію витрат у процесі залучення депозитів, оптимізацію управління депозитним і кредитним портфелями банку, підтримку ліквідності та підвищення стійкості банку. Тому наукові дослідження

потребують продовження і поглиблення, особливо в умовах переходу від лінійних підходів аналізу до нелінійних, що й зумовило вибір теми та постановку основних завдань.

Метою дослідження є застосування економіко-математичного моделювання для вдосконалення процесів формування і можливостей щодо корегування стратегії залучення депозитів банком в умовах нестабільності. Реалізація мети обумовила необхідність визначення і вирішення таких завдань:

- проаналізувати фактори впливу на залучення ресурсів;
- дослідити особливості впливу гудвілу та ліквідності на депозитну діяльність;
- побудувати економіко-математичну модель залучення ресурсів банком за умов їхнього ефективного розміщення;
- розробити алгоритм розв'язання і стратегію поведінки банку на депозитному ринку.

Основні результати дослідження. Не викликає ніяких сумнівів твердження про зв'язок процесу формування депозитної політики із проведенням банком процентної політики, адже маневрування ціновим механізмом можливе лише за умов визначеності собівартості депозитних послуг. Банк вирішує два різноспрямовані завдання при встановленні ціни на ресурси, що залучає: по-перше, забезпечення прибутковості та престижності своїх послуг, по-друге, врахування їхньої споживчої вартості та ціни в умовах наростання внутрішньобанківської конкуренції і боротьби за клієнта [2].

Важливою для забезпечення зростання залучення ресурсів є побудова стратегії. Один із способів коректної побудови стратегічного плану – математичне моделювання [6]. Математичне моделювання *розглядають як абстракцію* реальної дійсності, в якій відношення між реальними елементами, замінені відношеннями між математичними категоріями. Ці відношення зазвичай подаються у формі рівнянь чи нерівностей, відношеннями формальної логіки між показниками, які характеризують функціонування реальної системи, що моделюється. Необхідність використання моделювання визначається тим, що багато об'єктів безпосередньо досліджувати неможливо, або це вимагає багато часу і коштів. Як відомо, є два способи побудови коректних планів:

- провести експеримент і на його основі написати план;
- на основі побудови моделі і її числової реалізації.

Оскільки експеримент потребує залучення значних коштів, то ми використовуємо математичну модель [6; 7].

Математичне моделювання виробничо-організаційної діяльності комерційних банків ґрунтується на інтерпретації їх як фінансових фірм, технологія діяльності яких описується виробничою функцією [8]. При цьому нехтуємо деякими суттєвими сторонами діяльності, наприклад, управління

ризиками та іншими. Проте такий підхід дозволяє вивчати принципові аспекти діяльності депозитних корпорацій: умови існування рівноваги на кредитно-депозитному ринку, розроблення заходів щодо грошової політики та банківського регулювання, вплив інституційної організації суб'єктів фінансового ринку на форми та умови конкуренції.

Розглянемо банк як фінансову установу, що здійснює кредитно-депозитну діяльність і забезпечує торги на міжбанківському ринку. Нехай у своїй діяльності банк використовує n кредитних і m депозитних інструментів, що відрізняються сумами і процентними ставками. Вони формують відповідні портфелі банку, а саме, $\sum_{k=1}^n K_k$ – кредитний портфель банку, де k – номер кре-

дитної програми, n – кількість кредитних програм, а $\sum_{d=1}^m D_d$ – депозитний порт-

фель, де d – номер депозитної програми, m – кількість депозитних програм. Конкуренція передбачає існування на ринку ряду фінансових фірм, кожна з яких у кожен момент часу обирає стратегію поведінки. Тобто кожен i -тий банк має $q - 1$ суперників. Для забезпечення досягнення певних планових показників банківська установа може проводити коригування процентних ставок. Зокрема, підвищення ставок на кредити зменшить їхню кількість і, відповідно, винагороду за тимчасове використання коштів. Збільшення ставок за депозитами сприятиме залученню коштів клієнтів.

На діяльність банківської установи значною мірою впливають зовнішні фактори, які банк не в змозі контролювати:

- рівень конкуренції в банківській сфері;
- поточна кон'юнктура ринку;
- регулювання Національного банку України;
- стан грошово-кредитної системи;
- рівень інфляції;
- нормативно-правова база оподаткування, валютних операцій, анти-монопольного законодавства;
- рівень доходів населення;
- рівень розвитку окремих галузей, регіонів [2].

А також внутрішні фактори, на настання і перебіг яких банк може впливати:

- фактичний розмір капіталу;
- імідж банку на ринку депозитних ресурсів;
- ефективність конкурентної політики банку;
- кваліфікація персоналу, в тому числі культура обслуговування клієнтів;

- технології, що використовуються банком, та їхня відповідність потребам наявних і потенційних клієнтів;
- широта номенклатури послуг, що надаються клієнтам у процесі обслуговування їхніх поточних, депозитних й інших рахунків;
- фінансові можливості щодо оплати залучених коштів, обумовлені ефективністю їхнього подальшого розміщення;
- цінова політика банку;
- маркетингова стратегія банку;
- стабільність клієнтської бази банку [2].

Серед факторів впливу можна виділити два узагальнених: ліквідність і гудвіл.

Для визначення ліквідності розглянемо коефіцієнт ліквідного співвідношення ресурсів розміщених до ресурсів залучених:

$$\left\{ L_i = \frac{1}{t_2 - t_1} \int_{t_1}^{t_2} \frac{\sum_{k=1}^n K_{ki}(t)(1 + p_{ki}(t)) + M_i(t)(1 + p_i(t))}{\sum_{d=1}^m D_{di}(t)(1 + p_{di}(t))} dt, \right. \quad (1)$$

де L_i – показник ліквідності, що відображає, наскільки видані кредити забезпечені всіма залученими депозитами (розкриває наявність незбалансованості);

$K_{ki}(t)$ – обсяг кредитів k програми, виданих i -тим банком у момент часу t ;

$p_{ki}(t)$ – процентна ставка k -тої кредитної програми;

$D_{di}(t)$ – обсяг депозитів d -тої програми, залучених банком у момент часу t ;

$p_{di}(t)$ – процентна ставка d -тої депозитної програми;

$M_i(t)$ – кошти i -го банку, розміщені на міжбанківському ринку;

$p_i(t)$ – міжбанківська відсоткова ставка.

Опишемо показник гудвілу, користуючись означенням виробничого гудвілу [7]:

$$\left\{ G_i = \frac{1}{t_2 - t_1} \int_{t_1}^{t_2} \frac{\left(\sum_{k=1}^n K_{ki}(t)p_{ki}(t) + M_i(t)p_i(t) - \sum_{d=1}^m D_{di}(t)p_{di}(t) - Y_i(K(t), D(t))r \right) N_i(t)}{\sum_{k=1}^n K_{ki}(t)p_{ki}(t) + M_i(t)p_i(t) - \sum_{d=1}^m D_{di}(t)p_{di}(t) - Y_i(K(t), D(t))} dt, \right. \quad (2)$$

де G_i – гудвіл, показник, який характеризує надприбуток, ділову репутацію банку, є оцінкою нематеріальної вартості банку;

$K_{ki}(t)$ – обсяг кредитів k -тої програми, виданих i -тим банком у момент часу t ;

$p_{ki}(t)$ – процентна ставка k -тої кредитної програми;

$D_{di}(t)$ – обсяг депозитів d -тої програми, залучених i -тим банком у момент часу t ;

$p_{di}(t)$ – процентна ставка d -тої депозитної програми;

$M_i(t)$ – кошти i -го банку, розміщені на міжбанківському ринку;

$p_i(t)$ – міжбанківська відсоткова ставка;

$Y_i(K(t), D(t))$ – виробнича функція банку;

r – середній відсоток рентабельності в банківській сфері;

$N_i(t)$ – первісна вартість нематеріальних активів банку.

Приймаючи гудвіл і ліквідність за вхідні параметри моделі, сформулюємо постановку задачі моделювання: побудувати динамічну математичну модель діяльності банку в умовах посилення конкурентоспроможності фінансового середовища, яка б дозволила забезпечити зростання залучення ресурсів за умов ефективного розміщення при дотриманні норм ліквідності та максимізації показників фінансового стану.

Визначимо передумови функціонування моделі:

- усі фінансові операції, що здійснюються банком, зводяться до базових: кредитування і залучення коштів;
- вплив на керування грошовими потоками здійснюється через кредитні та депозитні відсоткові ставки;
- сума виданих кредитів і коштів на міжбанківському ринку не може бути більшою за суму отриманих депозитів;
- ліквідність обмежена знизу 1;
- для кожного i -го банку сума залучених коштів рівна сумі резервування, обсягу кредитів та обсягу коштів на міжбанківському ринку;
- банківська система функціонує за умови рівноваги

$$\sum_{i=1}^N K_i = (1 - \alpha) \sum_{i=1}^N D_i,$$

причому сума пропозицій і попиту на міжбанківському ринку становить 0.

За таких умов діяльність банку із залучення ресурсів можна трактувати як виробничу функцію гудвілу та ліквідності, показників матеріальних і нематеріальних активів – $f(G_i(t), L_i(t))$.

Ураховуючи, що банки використовують у своїй діяльності тільки залучені кошти, вводимо обмеження на їх розміщення:

$$\sum D_i \geq \sum M_i + \sum K_i. \quad (3)$$

За викладених вище передумов отримаємо математичну модель стратегії залучення депозитів комерційним банком в умовах мінливості середовища:

$$\left\{ \begin{aligned}
 G_i &= \frac{1}{t_2 - t_1} \int_{t_1}^{t_2} \frac{\left(\sum_{k=1}^n K_{ki}(t) p_{ki}(t) + M_i(t) p_i(t) - \sum_{d=1}^m D_{di}(t) p_{di}(t) - Y_i(K(t), D(t)) r \right) N_i(t)}{\sum_{k=1}^n K_{ki}(t) p_{ki}(t) + M_i(t) p_i(t) - \sum_{d=1}^m D_{di}(t) p_{di}(t) - Y_i(K(t), D(t))} dt \rightarrow \max \\
 L_i &= \frac{1}{t_2 - t_1} \int_{t_1}^{t_2} \frac{\sum_{k=1}^n K_{ki}(t) (1 + p_{ki}(t)) + M_i(t) (1 + p_i(t))}{\sum_{d=1}^m D_{di}(t) (1 + p_{di}(t))} dt \\
 \dot{D}_i &= f(G_i(t), L_i(t)) \\
 M_i(t) &= (1 - \alpha) D_i(t) - K_i(t) \\
 \sum D_i &\geq \sum M_i + \sum K_i \\
 D_i &\geq D_{i-1} \\
 L_i &\geq 1
 \end{aligned} \right. \quad (4)$$

де \dot{D}_i – зміна депозитів із зміною часу;

α – ставка резервування, обернена до грошового мультиплікатора;

$\dot{D}_i = f(G_i(t), L_i(t))$ – інтегро-диференціальне рівняння, яке треба розв'язати.

З метою уточнення моделі виробничу функцію кредитно-депозитної діяльності банку $Y_i(K(t), D(t))$ виберемо у функцію Коба – Дугласа:

$$Y_i(K(t), D(t)) = B_i K_i^{\beta_i} (t) L_i^{1-\beta_i} (t), \quad (5)$$

де β_i – показник, який ураховує вплив кредитного портфеля на загальні витрати;

$1 - \beta_i$ – показник, який ураховує вплив депозитного портфеля на загальні витрати;

B_i – коефіцієнт технологічного прогресу банківської установи.

Аналогічно, використовуємо функцію Коба – Дугласа для конкретизації виробничої функції, що описує діяльність банку, направлену на залучення ресурсів $f(G_i(t), L_i(t))$:

$$\dot{D}_i = A_i G_i^{\mu_i} (t) L_i^{1-\mu_i} (t), \quad (6)$$

де μ_i – показник, що враховує вплив гудвілу на залучення ресурсів;

$1 - \mu_i$ – показник, що враховує вплив ліквідності на залучення ресурсів;

A_i – коефіцієнт технології діяльності банку із залучення ресурсів засобами гудвілу та ліквідності. Дозволяє врахувати вплив зовнішніх факторів, зокрема, інфляцію, курс валют, заробітну плату та інші.

Зауважимо, що залучення ресурсів залежить від ефективності розміщення (кожний банк має можливість визначати обсяг розміщення своїх коштів) і політики НБУ щодо обмежень, які необхідні для забезпечення

монетарного регулювання економіки. У зв'язку з цим оптимізаційну задачу (4) можна розглядати з умовою на обсяг розміщених ресурсів $v_1 D \leq K \leq v_2 D$ так:

$$\left\{ \begin{array}{l} G_i = \frac{1}{t_2 - t_1} \int_{t_1}^{t_2} \frac{\left(\sum_{k=1}^n K_{ki}(t) p_{ki}(t) + M_i(t) p_i(t) - \sum_{d=1}^m D_{di}(t) p_{di}(t) - Y_i(K(t), D(t)) r \right) N_i(t)}{\sum_{k=1}^n K_{ki}(t) p_{ki}(t) + M_i(t) p_i(t) - \sum_{d=1}^m D_{di}(t) p_{di}(t) - Y_i(K(t), D(t))} dt \rightarrow \max \\ L_i = \frac{1}{t_2 - t_1} \int_{t_1}^{t_2} \frac{\sum_{k=1}^n K_{ki}(t) (1 + p_{ki}(t)) + M_i(t) (1 + p_i(t))}{\sum_{d=1}^m D_{di}(t) (1 + p_{di}(t))} dt \\ \dot{D}_i = A_i G_i^{\mu_i}(t) L_i^{1-\mu_i}(t) \\ M_i(t) = (1 - \alpha) D_i(t) - K_i(t) \\ \sum D_i \geq \sum M_i + \sum K_i \\ D_i \geq D_{i-1} \\ p_{ki} - p_{di} \rightarrow \max \\ L_i \geq 1 \\ v_1 D \leq K \leq v_2 D \end{array} \right. \quad (7)$$

Де $v(t)$ – частка кредитів у депозитах, залежить від зовнішніх (росту ВВП, інфляції, курсу валют, зростання заробітної плати) і внутрішніх (ставок на міжбанківському ринку, технології управління діяльністю) факторів.

Для реалізації задачі оптимізації (7) використовуємо чисельний метод, зокрема перехід до послідовності дискретних співвідношень. Оскільки в кожний момент часу виробнича функція є константою, що визначається через нові значення гудвілу та ліквідності, то для обчислення депозитів отримуємо такі рекурентні співвідношення:

$$D_{n+1} = D_n + (t_{n+1} - t_n) A G_n^{\mu} L_n^{1-\mu},$$

$$\text{де } G_n = \frac{(K_n p_{kn} + M_n p_n - D_n p_{dn} - BK_n^{\beta} D_n^{1-\beta} r) N}{K_n p_{kn} + M_n p_n - D_n p_{dn} - BK_n^{\alpha} D_n^{1-\beta}};$$

$$L_n = \frac{K_n (1 + p_{kn}) + M_n (1 + p_n)}{D_n (1 + p_{dn})}. \quad (8)$$

Знайдене D_{n+1} підставляємо в необхідну умову максимуму прибутку (8) і отримуємо співвідношення для обчислення p_{kn} та p_{dn} :

$$p_{kn} - p_n = \beta BK_n^{\beta-1} D_n^{1-\beta}; \quad p_n (1 - \alpha) - p_{dn} = (1 - \beta) BK_n^{\beta} D_n^{-\beta}. \quad (9)$$

До цієї системи рівнянь додаємо умову на обсяг розміщення ресурсів $v_1 D_n \leq K_n \leq v_2 D_n$ та з умови максимізації норми доходу $p_{kn} - p_{dn} \rightarrow \max$ знаходимо відсоткові ставки. Для заданих параметрів A, μ, B, β і початкових умов обчислюємо наступні $K_{n+1}, P_{kn=1}, P_{dn=1}$ і знову для них рахуємо нове $D_{n=2}$. З умов на дохід знаходимо відсоткові ставки, які, максимізуючи прибуток, є для даного банку найкращими. Але на кредитно-депозитному ринку діє низка банків, і їхня пропозиція може бути привабливішою для потенційного клієнта. Тому прораховуємо стратегію для інших банків і, використовуючи математичну теорію ігор, обираємо оптимальну стратегію відсоткових ставок. Для побудови виробничої функції комерційного банку потрібно сформувати ряди динаміки показників залучення і розміщення ресурсів та витрат, що виникають при управлінні банківською діяльністю на заданому часовому проміжку на основі статистичних даних Вісника Національного банку України [9] і використати стандартний пакет Microsoft Excel. Параметри виробничої функції можна також визначити на основі маркетингового дослідження чи аналізу наукової літератури [7]. Ураховуючи, що комерційний банк працює в умовах невизначеності, щодо своїх конкурентів та постійній динамічності фінансового простору, параметри виробничої функції будуть змінні в часі.

Висновки. На основі отриманих співвідношень (7) менеджмент банку має можливість прораховувати стратегії відсоткових ставок із урахуванням інформації про стан внутрішнього і зовнішнього середовища банку. Модель може бути використана в роботі банків при розробленні стратегічних планів.

Список використаних джерел

1. Бартош О. Депозити як головне джерело банківських ресурсів та організація економічного аналізу за залученими коштами банку / О. Бартош // Вісник УБС НБУ (м. Київ). – 2008. – № 2. – С. 49–53.
2. Васюренко О. В. Банківські операції : навч. посібник / О. В. Васюренко. – 6-те вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2008. – 318 с. – (Вища освіта XXI століття).
3. Банківські операції : підручник / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін. ; за ред. А. М. Мороза. – К. : КНЕУ, 2002. – 478 с.
4. Тиркало Р. І. Фінансовий аналіз комерційного банку: основи теорії, експрес-діагностика, рейтинг : навч. посібник / Р. І. Тиркало, З. І. Щибиволок. – К. : Слобожанщина, 1999. – 236 с.
5. Аналіз банківської діяльності : підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуленко та ін. ; за ред. А. М. Герасимовича. – К. : КНЕУ, 2003. – 599 с.
6. Красс М. С. Математические методы и модели для магистрантов экономики / М. С. Красс, В. П. Чупрынов. – Питер, 2006. – 496 с.
7. Капустян В. О. Рациональний підхід до моделювання стратегій банківської діяльності / В. О. Капустян, К. О. Ільченко // Економічний вісник НТУУ «КПІ». – 2011. – С. 449–454.
8. Квасній М. М. Моделювання динаміки фінансово-економічних систем з врахуванням структурних змін та зовнішніх впливів / М. М. Квасній // Сучасні аспекти антикризового управління економікою : матеріали круглого столу, 11 жовтня 2010 р. – К. : УБС НБУ, 2010. – С. 21–28.
9. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.

Квасний М. Н.

Моделирование привлечения средств банком в условиях их эффективного размещения

Рассмотрено совершенствование депозитной политики банка как проблему моделирования привлечения средств.

Предложена динамическая модель на основе теории производственных функций и интегро-дифференциальных уравнений. Построено оптимизационную модель привлечения средств при обеспечении заданного уровня ликвидности, максимизации прибыли и эффективного их размещения. Сделан анализ и предложен алгоритм ее численной реализации.

Ключевые слова: *средства, привлечение, размещение, ликвидность, гудвилл, производственная функция, интегро-дифференциальное уравнение.*

Kvasniy M. M.

Simulation fundraising bank in terms of efficient allocation

We consider improving the bank deposit policy as a problem of modeling fundraising. A dynamic model based on the theory of production functions and integro-differential equations. We construct a model of optimization under the assumption of established liquidity, profit maximization and efficient placement. The analysis of the algorithm and its numerical implementation.

Key words: *resources, attracting, locating, liquidity, goodwill, production function, integro-differential equations, optimization problems.*

Квасній Марія Миколаївна – науковий співробітник наукового відділу Львівського інституту банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ).

M. Gospodarowicz

**BANKING UNION AND ITS POTENTIAL IMPLICATIONS
FOR THE BANKING SECTOR IN POLAND¹**

The article presents the assumptions of the current version of the banking union and potential benefits and risks of Polish participation in the organization.

Key words: *banking union, banking sector in Poland, benefits and risks.*

¹ This project was funded from the habilitation grant NN 113362140 (2011–2013) of Polish National Science Centre (Narodowe Centrum Nauki).

© M. Gospodarowicz, 2013